പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ നാൾവഴികളും മലയാളവിമർശനരംഗത്തെ സ്ത്രീപ്രാതിനിധ്യവും

രോഷ്നി കെ. ലാൽ
അസി. പ്രൊഫസർ, കെ.കെ.ടി.എം. ഗവ. കോളേജ്, പുല്ലൂറ്റ്.

വേദകാലഘട്ടം മുതൽ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ അംഗീകൃതമേഖലയായി കരുതപ്പെട്ടിരുന്നത് നിരൂപണമണ്ഡലമാണ്. വേദകാലഘട്ടത്തിൽ പണ്ഡിതകളായ സ്ത്രീകളെ കാണാമെങ്കിലും സമകാലികനിരൂപണമണ്ഡലത്തിൽ വിരലിലെണ്ണാൻ തികയാത്ത സ്ത്രീ പ്രാതിനിധ്യങ്ങളേയുള്ളൂ. പണ്ഡിതാഗ്രേസരികളായ വേദജ്ഞരാലും തത്സമാന വിദുഷികളാലും രചിതമായ അപൂർവ്വഗ്രന്ഥങ്ങൾക്ക് ഇന്നു നാം കല്പിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള നിരൂപണമല്ല അന്നത്തെ ചിന്തകർ രചിച്ചിരുന്നത്. "നിരൂപണത്തിന് ഇന്നു കല്പിച്ചുവരുന്ന ഈ അർത്ഥത്തിൽ, പഴയ സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിൽ നിരൂപണമേ ഇല്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലോ ഭാസകാളിദാസാദികളുടെ കൃതികളിലോ മറ്റോ പെട്ട ഏതെങ്കിലുമാണെടുത്തുവിവരിച്ചു സ്വാഭിപ്രായാവിഷ്കരണം ചെയ്യുന്നതായി വല്ലൊരു നിബന്ധവും സംസ്കൃതത്തിലുള്ളതായി കേട്ടിട്ടില്ല. അങ്ങനെയൊരാലോചനയേ അക്കാലത്തെ പണ്ഡിതസഹൃദയന്മാരുടെ മനസ്സിലൂടെ കടന്നുപോവുകയുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുതോന്നുന്നു.[1] വ്യാഖ്യാനം, ഭാഷ്യം, പ്രാതിപദികം എന്നിങ്ങനെ വൈവിധ്യമാർന്ന സന്ധികളിലാണ് പ്രാചീന കാലത്ത് ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്ക് പഠനമാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്.

വേദേതിഹാസപുരാണങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുള്ള സ്ത്രീപദവിയെച്ചൊല്ലി വിരുദ്ധാഭിപ്രായങ്ങളാണ് നിലവിലുള്ളത്. വൈദികഘട്ടം സ്ത്രീയ്ക്ക് സുപ്രധാനപദവി നല്കിയിരുന്നതായും വേദപഠനത്തിലും തർക്കവിതർക്കങ്ങളിലും പുരുഷപണ്ഡിതർക്കൊപ്പം സ്ത്രീകളും പങ്കെടുത്തിരുന്നതായും ഒരുകൂട്ടർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ സ്ത്രീകളെ അടിമകളാക്കി

ബാലവിവാഹം, സതി മുതലായ ദുരാചാരങ്ങളിൽ തളച്ചിട്ടിരുന്ന പാരമ്പര്യത്തിന്റെ ഇരുണ്ട സ്ഥലികളെ മനുസ്മൃതിപോലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ പരാമർശങ്ങൾതന്നെ വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്. എന്തായാലും സവർണ്ണവിഭാഗത്തിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനും തദ്വാരാ പാണ്ഡിത്യപ്രകടനങ്ങൾക്കുമുള്ള നിരവധി അവസരങ്ങൾ അക്കാലഘട്ടങ്ങളിൽ ലഭിച്ചിരുന്നതിന് ധാരാളം തെളിവുകളുണ്ട്.

വൈദികഘട്ടം

ഉപനിഷത്തുക്കളിൽ ധാരാളം സന്യാസിനിമാരെയും പണ്ഡിതകളെയുംകുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത്തിൽ ജനകമഹാരാജാവിന്റെ സദസ്സിലെ നവരത്നങ്ങളിലെ, പണ്ഡിതയും തത്ത്വചിന്തകയുമായ ഗാർഗ്ഗിയെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. അതേ കാലയളവിൽ അവിടെ ജീവിച്ചിരുന്ന മറ്റൊരു തത്ത്വചിന്തകയാണ് മൈത്രേയി. മൈത്രേയിയുടെ ഭർത്താവായ യാജ്ഞവല്ക്യമഹർഷിയെ ഗാർഗ്ഗി തർക്കത്തിൽ പരാജയപ്പെടുത്തിയതായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഗാർഗ്ഗി രചിച്ച ഗാർഗ്ഗസംഹിതയും മൈത്രേയിയാൽ വിരചിതമായ സ്തോത്രകൃതികളും പ്രസിദ്ധങ്ങളാണ്. ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത്തിലെ ഒരു മന്ത്രം ശ്രദ്ധേയമാകുന്നത് പണ്ഡിതയായ ഒരു മകൾ ജനിക്കേണ്ടതിന് അനുവർത്തിക്കേണ്ടതെന്തെന്ന് ചർച്ചചെയ്തുകൊണ്ടാണ്. ‘അഥഃ ഇഛേദ്ദുഹിതാ മേ പണ്ഡിതാ ജായേത...’ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കൃത്യമായ വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങളോട്ടുകൂടി ദമ്പതിമാർ പണ്ഡിതയായ മകളെ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഭവഭൂതിയുടെ ‘ഉത്തരരാമചരിത’ത്തിൽ ‘അത്രേയി’ എന്ന പണ്ഡിത തെക്കേയിന്ത്യയിൽച്ചെന്ന് വേദപഠനം നടത്തിയതായി പരാമർശിക്കുന്നു. പൗരാണികനാടകങ്ങളിലും കാവ്യങ്ങളിലും സ്ത്രീകഥാപാത്രങ്ങൾ ശക്തിയേറിയ സാന്നിധ്യങ്ങളായിരുന്നു. വേദവ്യാസവിരചിതമായ ‘ഭാഗവതപുരാണ’ത്തിൽ ‘സ്ത്രീകൾക്കും ബ്രാഹ്മണേതരരായ പുരുഷന്മാർക്കും’ മാത്രമായി രചിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഗ്രന്ഥമായാണ് മഹാഭാരതത്തെ വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതുപ്രകാരമാണ് “ഇത് (മഹാഭാരതം) മനുഷ്യന് അവന്റെ ജീവിതത്തിലെ ആത്യന്തിക ലക്ഷ്യസാദ്ധ്യത്തിനുപകരിക്കുമെന്ന് മഹാമുനി വ്യാസൻ സഹാനുഭൂതിയോടെ ചിന്തിച്ചു. അപ്രകാരം അദ്ദേഹം മഹാഭാരതമെന്ന മഹാചരിത്രാഖ്യാനം സ്ത്രീകൾക്കും പണിയാളർക്കും ദ്വിജന്മാരുടെ സുഹൃത്തുക്കൾക്കുവേണ്ടിയുമായി നിബന്ധിച്ചു” എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ഇപ്രകാരം സ്ത്രീകളെ സമൂഹത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമായും പാണ്ഡിത്യം നേടേണ്ടവരായും ഗണിച്ചിരുന്നതായി മേല്പറഞ്ഞ ഉദാഹരണത്തിലൂടെ വ്യക്തമാകുന്നു. ഹൈന്ദവമതത്തിന്റെ ദേവതാരാധനാസങ്കല്പവും ശക്തിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ളതാണ്. സ്ത്രീകൾ 'ശക്തിദേവത'യായി പുരുഷനു സമശീർഷയായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. പുരുഷന്റെ അസ്തിത്വം പൂർണ്ണമാകുന്നത് ശക്തിയോടു ചേരുമ്പോഴാണ്. ഇതുതന്നെയാണ് 'അർദ്ധനാരീശ്വരസങ്കല്പം'. രാമനു സീതയും വിഷ്ണുവിനു രമയും ശിവനു പാർവ്വതിയും പരസ്പരം സംപൃക്തരാണ്. ഈ സംപൃക്തതയെ വാക്കും അതിന്റെ അർത്ഥവും തമ്മിലുള്ള ചേർച്ചയോടാണ് ഉപമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. 'വാഗർത്ഥാ വിവസംപൃക്തൗ... ... പാർവ്വതി പരമേശ്വരൗ' എന്നാണ് ശ്ലോകം. ഇപ്രകാരം അന്യോന്യാശ്രിതമായ ഒറ്റ ഊർജ്ജസ്രോതസ്സായിട്ടാണ് കുടുംബമെന്ന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വാഹകരായ ഭാര്യാഭർത്താക്കളെയും വിവക്ഷിക്കുന്നത്.

മധ്യകാലഘട്ടം

അതിപൗരാണികകാലത്ത് സ്ത്രീകൾ ദേവതകളായി പൂജിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവെങ്കിലും മധ്യകാലഘട്ടത്തിലെത്തുമ്പോൾ സ്ത്രീയുടെ പദവി പരിവർത്തനവിധേയമാകുന്നതായി കാണാം. കുടുംബം, പാരമ്പര്യം എന്നീ പരികല്പനകൾ ചർച്ചചെയ്യുന്നിടത്തെല്ലാം സ്ത്രീ ഗാർഹികചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുകയും തലമുറകളെ വാർത്തെടുക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം വഹിക്കുന്നവളുമാണ്. വീടിന്റെ നാലുചുവരുകൾക്കുള്ളിൽ, 'വീടാം കൂട്ടിൽ കുടുങ്ങും തത്തമ്മയെ' ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവളുടെ സ്ഥാനം നിജപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരുന്നു. 'വർണ്ണാശ്രമധർമ്മ'ത്തിന്റെ ആചാരങ്ങൾ ശൂദ്രനെയും സ്ത്രീയെയും വേദപഠനത്തിൽനിന്നു വിലക്കി തൊഴിലിന്റെയോ വർണ്ണത്തിന്റെയോ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മനുഷ്യരെ പലതട്ടുകളാക്കി വിഭജിച്ചിരുന്നു. അവരിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും സാമൂഹികസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും അർഹതയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പിൽക്കാലത്ത് നിരവധി സാമൂഹികപരിഷ്കരണശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായി ദേവദാസിസമ്പ്രദായം, പർദ്ദാ തുടങ്ങിയ ആചാരങ്ങൾ ദൂരീകരിച്ച ചരിത്രഘട്ടങ്ങൾക്കുശേഷം 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിലാണ് വനിതകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. ബ്രിട്ടീഷ് അധിനിവേശം ഇതിന് കൂടുതൽ അനുകൂലമായ സാഹചര്യമാണ് ഒരുക്കിക്കൊടുത്തത്. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രചാരം സംസ്കൃതത്തിന്റെ മേൽക്കൈ ഇല്ലാതാക്കുകയും സാർവ്വത്രികവിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതിക്കു വഴിവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

ആധുനികഘട്ടം

പൗരാണികഘട്ടത്തിൽനിന്നും ആധുനികഘട്ടത്തിലെത്തിനിൽക്കു മ്പോൾ സ്ത്രീജീവിതാവസ്ഥകളും അധീശത്വമൂല്യങ്ങളും വീണ്ടും കീഴ്മേൽ മറിയുകയുണ്ടായി. ആധുനികഘട്ടത്തിൽ സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യം, കല, ചരിത്രം, ശാസ്ത്രം, ദർശനം, സാമൂഹികശാസ്ത്രം, നരവംശശാസ്ത്രം, നിരൂപണം എന്നിങ്ങനെ സകല വിജ്ഞാനശാഖകളിലും സ്ത്രീപ്രാതിനിധ്യം ഏറിയോ കുറഞ്ഞോ കണ്ടുവരുന്നുണ്ട്. ഇതിൽത്തന്നെ സ്ത്രീകളുടെ സാന്നിധ്യം തുലോം കുറവായ രണ്ടു മേഖലകൾ തത്ത്വശാസ്ത്രം, നിരൂപണം എന്നിവയാണ്. തത്ത്വശാസ്ത്രത്തിലെന്നപോലെ വൈജ്ഞാനിക നിരൂപണത്തിലും സ്ത്രീസാന്നിധ്യം ഏകപക്ഷീയമായി സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാനിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ.

കുടുംബചുമതലകളിൽ കുടുങ്ങിയ സ്ത്രീയ്ക്ക് സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യത്തിലുപരി കൂടുതൽ ശ്രമം വേണ്ടിവരുന്ന വൈജ്ഞാനിക നിരൂപണമേഖല അന്യമായിത്തന്നെ നിലകൊണ്ടു. ഉപരിപ്ലവമായ സൗന്ദര്യാസ്വാദനത്തിലുപരി ആഴത്തിലുള്ള നിരീക്ഷണപാടവം സ്ത്രീയ്ക്ക് അപ്രാപ്യമാണെന്ന സമൂഹത്തിന്റെ പൊതുബോധവും ഇതിനുപുറകിൽ വർത്തിച്ചു. സാഹിത്യമേഖലയിൽത്തന്നെ സ്ത്രൈണഭാഷയുടെ അതിലാവണ്യപരതയും പുരുഷഭാഷയുടെ നിഗൂഢവൽക്കരണവും രണ്ടായിത്തന്നെ നിലകൊണ്ടു. സാഹിത്യത്തിലും വിമർശനത്തിലും മധ്യകാലത്തിനുശേഷം പരമ്പരാഗതമായി നിലനിന്നുവന്ന പുരുഷാധിപത്യത്തിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യാനും നിരാകരിക്കാനും സ്ത്രീകൾ വളരെക്കുറച്ചേ ശ്രമിക്കുന്നുള്ളൂ. നിരൂപകരുടെയിടയിലെ സ്ത്രീപ്രതിനിധാനത്തിന്റെ അപര്യാപ്തത തന്നെയാണ് ഇതിന് അടിസ്ഥാനം. പുരുഷന്മാർ അധീശവർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ തങ്ങൾക്കുള്ള താല്പര്യങ്ങൾക്കും വീക്ഷണങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി സൃഷ്ടിച്ച മാനദണ്ഡങ്ങളാണ് കർതൃത്വത്തിന്റെ ലിംഗഭേദമെന്യേ കൃതികളുടെ വിലയിരുത്തലിനായി സ്വീകരിച്ചത്.

ഫെമിനിസത്തിന്റെ ഘട്ടം

ലോകത്തെല്ലായിടത്തുമുള്ള സ്ത്രീസമൂഹത്തിന്റെ സമാനവും വ്യതിരിക്തവുമായ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് സാഹിതീയവും രാഷ്ട്രീയവും സാംസ്കാരികവും സാമൂഹികവുമായി ഉണ്ടായ പ്രതികരണങ്ങളാണ് ഫെമിനിസം എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. ഇത് പുരുഷനു തുല്യമായിസ്ത്രീയുടെ അവസരങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാനുള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരംഭമായിരുന്നു. ഇതിൽ ഭാഗഭാക്കായ ആദ്യകാല സ്ത്രീ

എഴുത്തുകാരികൾ അഡ്രിയൽ റിച്ച്, മേറി വുൾസ്റ്റോൺ ക്രാഫ്റ്റ്, വെർ ജിനിയ വുൾഫ്, സിമൊൻ ദെ ബുവ്വേ എന്നിവരാണ്.

സിമൊൻ ദെ. ബുവ്വേയുടെ ഗ്രന്ഥമായ 'സെക്കന്റ് സെക്സി'ൽ സ്ത്രീ രണ്ടാംകിടയായി തരംതാഴ്ത്തപ്പെട്ടതിന്റെ കാരണങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്നു. 'സ്ത്രീ ജനിക്കുന്നത് സ്ത്രീയായിട്ടല്ല; അവൾ സ്ത്രീയായി വളർത്തപ്പെടുന്നു' എന്നത് ഈ എഴുത്തുകാരിയുടെ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു നിരീക്ഷണമാണ്. ഫെമിനിസം ഒരു പ്രസ്ഥാനമായത് മൂന്നുഘട്ടങ്ങളിലൂടെ വളർന്നാണ്. 1890 മുതൽ 1960 വരെയുള്ള ഒന്നാം ഘട്ടം 'ഒന്നാം തരംഗ' (First wave) മെന്നും 1960 മുതൽ 90 വരെയുള്ള ഘട്ടം 'രണ്ടാംതരംഗ' (Second wave) മെന്നും 1990 മുതൽ 'മൂന്നാം തരംഗ' (Third wave) മെന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. സ്ത്രീയുടെ ജൈവികമായ സവിശേഷതകളും സാംസ്കാരികമായ കെട്ടുപാടുകളും കേന്ദ്രീകരിച്ചായിരുന്നു ഫെമിനിസ്റ്റ് നിരൂപകർ രചന നടത്തിയിരുന്നത്. സ്ത്രീയുടെ ആത്യന്തികമായ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളുടെയും പരിഹാരമന്വേഷിക്കാനുള്ള ത്വര ഫെമിനിസത്തിൽ ദൃശ്യമായിരുന്നു. തത്ഫലമായി സ്ത്രീപ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യംചെയ്യുന്ന നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കപ്പെടുകയും അവയുടെ നിരൂപണങ്ങളിലൂടെ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ വിവിധ സംസ്കാരങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾ നേരിടുന്ന വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങൾ വായനക്കാർക്കുമുന്നിൽ ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

സാഹിത്യത്തിലെ സ്ത്രീരചനകളിലോ സ്ത്രീപക്ഷ കൃതികളിലോ കാണുന്ന ഒരു ഉപലോകസംസ്കാരത്തെ (Literary sub culture) പഠനവിധേയമാക്കുകയും അവയിലെ വൈവിധ്യവും വ്യതിരിക്തഭാവങ്ങളും വിശകലന വിധേയമാക്കുകയും ചെയ്യാനാരംഭിച്ചത് ഫെമിനിസത്തിന്റെ വരവോടെയാണ്. ഭൗതികവും പ്രത്യയശാസ്ത്രപരവും ഭാഷാപരവുമായ നിരവധി വിലക്കുകളെ അതിലംഘിച്ചുകൊണ്ടും പലപ്പോഴും അവയ്ക്ക് കീഴടങ്ങിക്കൊണ്ടുമാണ് സ്ത്രീനിരൂപകർ തങ്ങളുടെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചത്.

എന്നാൽ 'ഫെമിനിസ്റ്റ് ക്രിട്ടിസിസം' എന്ന സ്ത്രീവാദപരമായ നിരൂപണങ്ങൾക്ക് മുഖ്യധാരയിലെ കൃതികളുടെ വിശകലത്തിനോ പഠന നിർമ്മിതികൾക്കോ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഈ അവസ്ഥയിൽ സ്ത്രീവാദനിരൂപണം സ്ത്രീവാദപരമായ പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഒതുങ്ങി നിൽക്കുകയാണുണ്ടായത്. അപ്പോഴും മുഖ്യധാരാനിരൂപണരംഗത്ത് പുരുഷപ്രാതിനിധ്യം ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാതെ നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

മലയാള നിരൂപകമണ്ഡലം

മലയാളഭാഷയിൽ സാഹിത്യചരിത്രസംബന്ധിയായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ആദ്യ ഗ്രന്ഥമാണ് പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ 'മലയാളഭാഷാചരിത്രം' (1881) ഇതുമുതൽ പിന്നീട്ട് പ്രസിദ്ധമായ മറ്റനേകം സാഹിത്യചരിത്രങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാലും ഇവയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീനിരൂപകരുടെ എണ്ണം വിരലിലെണ്ണാവുന്നവിധം പരിമിതമാണെന്നുകാണാം. പത്രപ്രവർത്തനചരിത്രം ആരംഭിക്കുന്ന ഘട്ടം മുതൽ മലയാളത്തിൽ പുരുഷപണ്ഡിതരുടെ ആധിപത്യം ദർശിക്കാനാവും. 'വിദ്യാവിനോദിനി'യെന്ന ആദ്യ സാഹിത്യമാസിക 1889-ൽ തൃശ്ശൂരിൽ നിന്ന് സി.പി. അച്യുതമേനോൻ പ്രസിദ്ധീകരണമാരംഭിച്ചു. അവിടുന്നിങ്ങോട്ട് എണ്ണമറ്റ മാസികകൾ പുരുഷപണ്ഡിതന്മാരുടെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുണ്ട്. ഒരൊറ്റ പ്രസിദ്ധീകരണംപോലും സ്ത്രീപ്രാതിനിധ്യത്തിൽ ഇതുവരെ നിലനിന്നിട്ടില്ല എന്നത് ബൗദ്ധികകേരളത്തിൽ അത്യന്തം ദയനീയമായ വസ്തുതയാണ്.

കഥ, നോവൽ, നാടകം മുതലായ സർഗ്ഗാത്മകരചനകളുടെ ഇടവേളകളിൽ ബൗദ്ധികലേഖനങ്ങളെഴുതുന്ന പ്രവണതയാണ് പൊതുവേ സ്ത്രീരചയിതാക്കൾക്കിടയിൽ കണ്ടുവരുന്നത്. മലയാളത്തിലെ ആദ്യ വനിതാഗവേഷണപ്രബന്ധം പോലും പ്രസിദ്ധീകൃതമായത് 1988-ൽ എൻ.ബി.എസ്.പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ബി. ഭാനുമതിയമ്മയുടെ 'പി. കുഞ്ഞിരാമൻ നായരുടെ കവിത : ഒരു വിമർശനാത്മകപഠനം' എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ്. മലയാളത്തിലെ ആദ്യ ഉപന്യാസകാരി തിരുവനന്തപുരത്ത് പാൽക്കുളങ്ങര സ്വദേശിയായിരുന്ന കെ. സരസ്വതിയമ്മ (1919-75) യാണ്. 'പുരുഷന്മാരില്ലാത്ത ലോകം' (1958) ആണ് ഇവരുടെ ഉപന്യാസഗ്രന്ഥം. ഉപന്യാസകാരിയെന്ന നിലയിൽ മാത്രമല്ല കെ. സരസ്വതിയമ്മ ഒരു ചെറുകഥാകാരിയും നാടകകൃത്തും കൂടിയായിരുന്നു.

ആധുനികാനന്തരഘട്ടമായ ഇന്നും സ്ത്രീനിരൂപകർ വിമർശനരംഗത്ത് ഉറച്ചുനിന്ന് അനുനിമിഷം പ്രസ്ഫുരമാകുന്ന രചനകളെയും സാഹിത്യസിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സഹൃദയർക്കായി പകർന്നുകൊടുക്കുന്ന കാഴ്ചതുലോം വിരളമാണ്. മാറിവന്ന സാഹചര്യത്തിലും പുരുഷാധിപത്യസമൂഹത്തിലധിഷ്ഠിതമായ സ്ത്രീയുടെ കുടുംബചുമതലകൾ അവളെ സർഗ്ഗാത്മക സാഹിത്യത്തിൽ മാത്രമായി ഒതുക്കിനിർത്തുന്നു.

ഡോ.എം. ലീലാവതി

മലയാള പത്രപ്രവർത്തനചരിത്രത്തിലോ പ്രസിദ്ധീകരണരംഗത്തോ സ്ത്രീപ്രാതിനിധ്യം ഇല്ലാതിരുന്നതുപോലെ നിരൂപണരംഗത്തുനിന്നും ആദ്യകാലങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾ അകന്നുതന്നെ നിന്നു. മലയാള ഉപന്യാസ രചനയിലും ഒറ്റപ്പെട്ട ലേഖനരചനകളിലും സ്ത്രീകൾ നിരന്തരമല്ലെങ്കിൽ ക്കൂടി ഇടപെടുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ പില്ക്കാലത്ത് സാമ്പ്രദായിക വി മർശനവും അക്കാദമിക വിമർശനവും തഴച്ചുവളർന്ന് വിമർശനമണ്ഡലം സൂര്യതേജസ്സാർന്നിട്ടും അതിലേക്കു മുഴുസമയപ്രവർത്തകയായി കടന്നു വന്നത് ഡോ. എം.ലീലാവതി എന്ന ഒരേയൊരു വിദുഷി മാത്രമായിരു ന്നു. പുരുഷകേസരികൾ അരങ്ങുവാഴുകയും അരങ്ങുതകർക്കുകയും ചെയ്തി രുന്ന നിരൂപണരംഗത്ത് പിടിച്ചു നിൽക്കാൻ ലീലാവതിക്ക് അനായാ സം കഴിഞ്ഞത് അവരുടെ ബാല്യകാലാനുഭവങ്ങളുടെ തീക്ഷ്ണതയായി രുന്നുവെന്ന് അവരുടെ ജീവിതപശ്ചാത്തലത്തിൽ നിന്ന് വിദിതമാകും.

സി.പി. അച്യുതമേനോനിൽ ആരംഭിച്ച് മാരാരിലും മുണ്ടശ്ശേരിയി ലും സാഹിത്യപഞ്ചാനനിലൂടെയും വളർന്ന് അഴീക്കോടും കെ.പി.അപ്പ നും കടന്ന് ആശാമേനോനിലൂടെയും വി.സി. ശ്രീജനിലൂടെയും കടന്ന് ആധുനികാന്തരഘട്ടത്തിലെത്തിയ നിരൂപണരംഗത്ത് തന്റേതായ സ്ഥാ നമുറപ്പിച്ചു നിലകൊണ്ട ഒരേയൊരു നിരൂപകയും എം.ലീലാവതിമാത്ര മാണ്. ഒരുപക്ഷേ സമകാലികരായ പുരുഷവിമർശകരോടു തട്ടിച്ചുനോ ക്കുമ്പോൾ ഏറ്റവുമധികം വിമർശനങ്ങളെഴുതിയതും ഒരു പക്ഷേ ലീലാ വതിയായിരിക്കും.

സാഹിത്യത്തിനുനേരെയുള്ള തുറന്ന സമീപനവും സ്വന്തം അഭിരു ചികളുടെ യുക്തിപൂർവ്വമായ പ്രയോഗവിശേഷവും സൂക്ഷ്മസൗന്ദര്യദർശ നപാടവവും ലീലാവതിയുടെ നിരൂപണങ്ങളെ വേറിട്ടതാക്കി. അതി വാചാലത ഒരു ദോഷമായി ചൂണ്ടിക്കാട്ടാമെങ്കിലും വ്യക്തിത്വപ്രതിഷ്ഠാ നമായി അതു വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. കാവ്യവിമർശനരംഗത്തായി രുന്നു ലീലാവതി ഏറെ ശ്രദ്ധപുലർത്തിയത്. ജീവചരിത്രവസ്തുതകളുടെ സഹായത്തോടെ ജി.യുടെ കാവ്യകലയുടെ വികാസപരിണാമം വിശദ മാക്കുന്നു. 'ജി.യുടെ കാവ്യജീവിതം', യുങ്ങിന്റെ മനഃശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങളെ മുഖ്യാവലംബമാക്കി രചിച്ച 'നവതരംഗം' (1973) എന്നിവ വിമർശനരം ഗത്ത് സവിശേഷമായി നിലകൊള്ളുന്നു. 'കവിതാസാഹിത്യചരിത്രം', 'കവിതാധ്വനി', 'സത്യം ശിവം സുന്ദരം' തുടങ്ങി ഒട്ടനവധി നിരൂപണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അവർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1980-ൽ 'വർണ്ണരാജി' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തി നും 1986-ൽ 'കവിതാധ്വനി'ക്കും കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർ ഡുകൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി വിശിഷ്ടാംഗത്വം

നൽകി ലീലാവതിടീച്ചറെ ആദരിക്കുകയും ചെയ്തു. മലയാളത്തിലെ പുരുഷനിരൂപകരുടെ മലവെള്ളപ്പാച്ചിലിൽ കടപുഴകാതെ നിന്ന ഒരു മുളന്തണ്ടായിരുന്നു ഡോ. എം. ലീലാവതിയെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം.

ഇന്ന് നിരൂപണരംഗത്ത് കടന്നുവന്നിട്ടുള്ള മറ്റു സ്ത്രീപ്രതിനിധികളിൽ എടുത്തുപറയാൻതക്ക സ്ഥാനമാർജ്ജിച്ചത് ബി. ഹൃദയകുമാരി മാത്രമാണ് ഉള്ളത്. ഹൃദയകുമാരി രചിച്ച 'കാല്പനികത' എന്ന ഗ്രന്ഥം കാല്പനിക സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള 1992-ലെ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി പുരസ്കാരത്തിനർഹമായി. ലീലാവതിയെപ്പോലെ നിരൂപണമേഖലയിൽ നിറഞ്ഞ സാന്നിധ്യമായി നിലകൊള്ളാൻ ഹൃദയകുമാരി ടീച്ചറിനും കഴിഞ്ഞില്ല.

നിഗമനം

എഴുത്തുകാരികളുടെ കൃതികളിൽ ആവിഷ്കൃതമാകുന്ന സ്ത്രീലോകവും അതിലെ പ്രശ്നങ്ങളുമായിരുന്നു ഫെമിനിസ്റ്റ് നിരൂപണത്തിന്റെ കേന്ദ്രവിശകലനവിഷയം. പുരുഷാധിപത്യലോകത്തിൽ സ്ത്രീരചനകൾ അനുഭവതലത്തിലും ആശയതലത്തിലും ഭാഷാതലത്തിലും എപ്രകാരം വേറിട്ടുനിൽക്കുന്നുവെന്ന് ഇത്തരം പഠനങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി. അപ്പോഴും സാഹിത്യത്തെ സ്ത്രീ-പുരുഷരചനാഭേദമെന്യേ സമഗ്രമായി പഠനവിധേയമാക്കിക്കൊണ്ട് നിരൂപകരംഗത്തുള്ള ഇടപെടലുകൾക്ക് സ്ത്രീകൾ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. കേന്ദ്രീകൃതമായ പുരുഷാധിപത്യത്തിൽനിന്ന് ശകലിതമായി 'പെണ്ണെഴുത്ത്' എന്ന പുതിയശാഖയിലേക്ക് സ്ത്രീകളുടെ എഴുത്ത് കവിഞ്ഞൊഴുകി.

അനേകകാലങ്ങളിലായി നിലനിന്നുപോരുന്ന പുരുഷപക്ഷപാതപരമായ പാരായണ-വ്യാഖ്യാന സമ്പ്രദായങ്ങൾ പെണ്ണെഴുത്തിലെ സ്ത്രൈണവ്യവഹാരങ്ങളും ചിഹ്നങ്ങളും കണ്ടെത്തി വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നില്ല. സ്ത്രീയുടെ മാത്രമായ രചനകളിൽ സ്ത്രീയ്ക്ക് വിശകലനസാമർത്ഥ്യം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമ്പോഴും ചരിത്രത്തിലെ സ്ത്രീയുടെ വിമർശനപാരമ്പര്യം ചികഞ്ഞെടുത്ത് സ്ത്രീ സ്വയം ശാക്തീകരിച്ചുകൊണ്ട് നിരൂപണത്തിന്റെ മുഖ്യധാരയിലേക്ക് കടന്നുവരേണ്ട സമയം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.

സൂചിക

1. കുട്ടികൃഷ്ണ മാരാര്—'നിരൂപണം സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ, 'ദന്തഗോപുരം' പുറം - 47 (കറന്റ് ബുക്സ്, തൃശ്ശൂർ) p-1967.
2. ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത് - അദ്ധ്യായം 6, 4-ാം ബ്രാഹ്മണം.

സഹായകഗ്രന്ഥങ്ങൾ

1. മലയാളം സാഹിത്യവിമർശനം - ഡോ. സുകുമാർ അഴീക്കോട്, ഡി.സി. ബുക്സ്, p.1998.
2. മലയാളനിരൂപണം ഇന്നലെ - പ്രൊഫ. എസ്. ഗുപ്തൻ നായർ, കേരളഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, തിരുവനന്തപുരം, p.1994, ആഗസ്റ്റ്.
3. സാഹിത്യചരിത്രം പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലൂടെ - എഡി: ഡോ. കെ.എം. ജോർജ്ജ്, ഡി.സി. ബുക്സ് p.ഏപ്രിൽ, 1998.
4. ഭാരതീയ കാവ്യശാസ്ത്രം - ഡോ. ടി. ഭാസ്കരൻ, കേരളഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, തിരുവനന്തപുരം.